

DEPARTAMENT D'INTERIOR, RELACIONS INSTITUCIONALS I PARTICIPACIÓ

DECRET

111/2010, de 31 d'agost, pel qual es desenvolupa reglamentàriament la Llei 10/2009, de 30 de juny, sobre la localització i la identificació de les persones desaparegudes durant la Guerra Civil i la dictadura franquista, i la dignificació de les fosses comunes.

La Llei 10/2009, del 30 de juny, sobre la localització i la identificació de les persones desaparegudes durant la Guerra Civil i la dictadura franquista, i la dignificació de les fosses comunes, té per objecte satisfer el dret de la societat a conèixer els fets esdevinguts durant la Guerra Civil i la dictadura franquista i les circumstàncies en què, durant aquest període, es van produir desaparicions de persones i es van cometre vulneracions dels drets humans. Alhora, té com a objecte específic localitzar les persones desaparegudes durant aquell període històric per reconèixer-ne la dignitat i fer efectius els drets dels seus familiars a obtenir informació sobre el seu destí i, si escau, a recuperar-ne i a identificar-ne les restes, juntament amb el de senyalitzar i dignificar els llocs dels enterraments i recuperar-los com a espais de memòria.

La disposició final segona del mateix text legal determina que el Govern ha d'aprovar les disposicions necessàries per desplegar i aplicar el que s'estableix a la Llei, i en els articles 4.3, 6.2, 7.7 i 8.2 es preveu de manera específica la regulació per via reglamentària de matèries com el cens de persones desaparegudes, els mapes de localització, les condicions i procediments per a la recuperació i trasllat de restes de persones desaparegudes i el tractament i l'eventual devolució d'objectes mobles associats. D'altra banda, l'article 8.4 preceptua que el Govern, mitjançant el Departament competent en matèria de memòria democràtica, i d'acord amb les entitats municipalistes, ha d'impulsar un protocol d'actuació per a dignificar les fosses comunes als cementiris municipals i destinar-hi els recursos necessaris, si escau amb l'ajut dels ajuntaments interessats.

Així doncs, d'acord amb els preceptes esmentats, aquest Decret té per objecte aprovar el Reglament de desenvolupament de la Llei sobre la localització i la identificació de les persones desaparegudes durant la Guerra Civil i la dictadura franquista, i la dignificació de les fosses comunes, i pretén desenvolupar únicament les disposicions que així ho requereixen, tot evitant reiteracions innecessàries.

Des d'una perspectiva formal, el Reglament s'estructura en una exposició de motius i en 25 articles distribuïts en 6 capítols. El capítol primer conté les disposicions generals en les quals es determinen les actuacions que corresponen als diversos actors i es fixen els drets dels familiars. El capítol segon regula el Cens de persones desaparegudes i el capítol tercer els mapes de localització que resten configurats com a instruments al servei dels objectius de la Llei. El capítol quart regula la recerca i la localització de les persones desaparegudes i el capítol cinquè la recuperació i la identificació de les restes, tot reenviant als protocols de naturalesa bàsicament tècnica la regulació detallada de les actuacions concretes i determinant el dret dels familiars a disposar de les restes i a la restitució dels béns recuperats que hi estiguin associats. Finalment, el capítol sisè concreta les actuacions en els anomenats espais de memòria tot respectant les competències dels ajuntaments.

L'aplicació d'aquest Reglament ha de fer possible l'assoliment dels objectius de la Llei 10/2009, de 30 de juny, tot potenciant un coneixement rigorós dels fets succeïts durant la Guerra Civil i la dictadura subsegüent, i contribuint a reparar el dolor de les persones que en varen ser víctimes.

A proposta del conseller d'Interior, Relacions Institucionals i Participació, d'acord amb el dictamen de la Comissió Jurídica Assessora i amb la deliberació prèvia del Govern,

DECRETO:

CAPÍTOL 1

Disposicions generals

Article 1

Objecte

1. Aquest Reglament té per objecte el desenvolupament normatiu de la Llei 10/2009, de 30 de juny, sobre la localització i la identificació de les persones desaparegudes durant la Guerra Civil i la dictadura franquista, i la dignificació de les fosses comunes, establint les regles necessàries per a la seva aplicació.

2. Les competències que el Reglament assigna a l'Administració de la Generalitat de Catalunya corresponen al departament competent en matèria de memòria democràtica.

Article 2

Dret a la veritat

Correspon a totes les administracions públiques que integren el sistema institucional de la Generalitat de Catalunya adoptar les mesures necessàries per tal de satisfer el dret de la societat a conèixer la veritat dels fets esdevinguts durant la Guerra Civil i la dictadura franquista i les circumstàncies en què, durant aquest període, es van produir desaparicions de persones i es van cometre vulneracions dels drets humans.

Article 3

Actuacions de l'Administració de la Generalitat de Catalunya

Correspon a l'Administració de la Generalitat de Catalunya:

1. La recerca documental i registral de les persones desaparegudes en campanya, en captivitat o de manera forçada, durant la Guerra Civil i la dictadura franquista, el parador de les quals s'ignori.

2. La localització de les restes de les persones desaparegudes mitjançant la realització de les prospeccions que siguin pertinents.

3. La recuperació, si escau, de les restes de les persones desaparegudes mitjançant les excavacions necessàries.

4. La identificació, si escau, de les restes mitjançant les anàlisis antropològiques, històriques i biològiques que es determinin en cada cas.

5. La restitució de les restes de les persones desaparegudes als familiars que ho sol·licitin així com la inhumació de les restes que no siguin reclamades ni identificades.

6. La senyalització, la dignificació i, si escau, la recuperació com a espais de memòria dels indrets on es puguin localitzar restes de persones desaparegudes.

Article 4

Mitjans d'actuació

1. El departament competent en matèria de memòria democràtica ha d'executar les actuacions establertes per aquest Reglament directament, amb mitjans propis o aliens.

2. Als efectes que preveu l'apartat anterior, el departament esmentat pot subscriure convenis de col·laboració amb altres administracions públiques o universitats, a l'empara dels articles 15 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, i 41 de la Llei orgànica 6/2001, de 21 de desembre, d'universitats, sempre que comptin amb professionals adequats per a dur-les a terme i que acreditin la capacitat científica necessària.

Article 5

Actuacions de l'Administració local

1. Correspon a les administracions locals de Catalunya, d'acord amb les seves competències respectives:

a) Vetllar per tal que les inhumacions de les restes de les persones desaparegudes es practiquin de manera honorable, d'acord amb les seves conviccions religioses, filosòfiques o culturals, o les que determinin els seus familiars.

b) Garantir que les tombes o els indrets on es puguin localitzar restes de persones desaparegudes siguin respectats i convenientment conservats i senyalitzats de tal manera que sempre es puguin localitzar.

c) Eliminar els obstacles que puguin impedir o dificultar l'accés als indrets esmentats en el número anterior.

2. Les administracions locals i el departament competent en matèria de memòria democràtica han de subscriure convenis i altres formes de col·laboració tècnica i econòmica amb relació a les activitats previstes en l'apartat anterior.

Article 6

Drets dels familiars

1. Les persones que n'han estat cònjuges, les que hi han estat vinculades per una relació de convivència anàloga a la conjugal, els i les descendents directes i els i les parents per consanguinitat o per adopció de les persones desaparegudes a què es refereix l'article 3.1 tenen dret a accedir a les dades que constin en la documentació conservada sobre la data i el lloc de la captura o de la mort i, si escau, la causa de la mort, i a conèixer exactament el lloc de l'enterrament, tant si s'ha fet en un cementiri com fora d'aquest.

2. Les persones que n'han estat cònjuges, les que hi han estat vinculades per una relació de convivència anàloga a la conjugal, els i les descendents directes i els i les parents per consanguinitat o per adopció, fins al tercer grau de parentiu, tenen dret a la restitució de les restes dels seus familiars i a disposar d'aquests amb la seva recuperació i identificació prèvies. Així mateix tenen dret a la restitució dels documents, dels diners i dels objectes de valor intrínsec o afectiu que s'hagin trobat i recuperat associats a les restes.

Article 7

Actuació de les entitats privades

Les entitats privades sense ànim de lucre que compleixen les seves funcions majoritàriament a Catalunya i que, entre les seves finalitats estatutàries, inclouen aquest tipus d'activitats o, en general, la recerca històrica, poden instar les actuacions de recerca i localització a les quals fan referència els números 1 i 2 de l'article 3 i, així mateix, poden instar les actuacions de recuperació i identificació de les persones desaparegudes a les quals fan referència els números 3 i 4 de l'article 3, quan actuïn en nom dels familiars.

CAPÍTOL 2

El Cens de persones desaparegudes

Article 8

Naturalesa del Cens de persones desaparegudes

El Cens de persones desaparegudes, que depèn del centre directiu que determini el departament competent en matèria de memòria democràtica, es configura com un registre administratiu de caràcter públic en el qual s'han d'inscriure les dades de les persones desaparegudes a les quals fa referència l'article 3.1, que puguin permetre'n la localització i, si fos possible, la identificació, i en relació amb les quals s'hagi sol·licitat l'actuació de l'Administració de la Generalitat.

Article 9

Funcionament del Cens

1. Rebuda la sol·licitud d'inscripció en el Cens de persones desaparegudes amb les dades que s'indiquen en l'article següent, i en la qual ha de constar expressament el consentiment per escrit de la persona sol·licitant, la persona responsable del Cens practicarà la inscripció corresponent obrint un full per a cada persona en el qual es consignen les dades indicades.

2. Els models de formularis s'han de facilitar en suport paper i en suport electrònic.

3. El full d'inscripció és validat electrònicament per la persona responsable del Cens assignant-li un número correlatiu. Aquest número es comunica a la persona o entitat sol·licitant de la inscripció.

4. El Cens de persones desaparegudes funciona mitjançant una aplicació informàtica habilitada a l'efecte, d'acord amb les prescripcions que estableix l'Esquema nacional de seguretat, aprovat pel Reial decret 3/2010, de 8 de gener, pel qual es regula l'Esquema nacional de seguretat en l'àmbit de l'Administració electrònica, i l'Esquema nacional d'interoperabilitat, aprovat pel Reial decret 4/2010, de 8 de gener, pel qual es regula l'Esquema nacional d'interoperabilitat en l'àmbit de l'Administració electrònica.

Article 10

Dades inscriptibles en el Cens

1. Les dades de les persones desaparegudes i les circumstàncies de la desaparició que han de ser objecte d'inscripció en el Cens són les següents:

Dades personals i familiars.

Nom i cognoms.

Sexe.

Estat civil.

Data de naixement.

Municipi, comarca, província i país de naixement.

Municipi, comarca, província i país del lloc de residència habitual.

Professió.

Nom i cognoms dels progenitors.

Dades militars.

Militar/civil.

Exèrcit.

Unitat.

Lleva.

Data de mobilització.

Voluntari/mobilitzat forçós.

Dades polítiques i sindicals.

Militància política.

Afiliació sindical.

Càrrecs directius.

Dades de la desaparició o execució:

Data.

Indret (comarca, província i país).

Darreres circumstàncies.

Consell de guerra.

Afusellament.

2. Les dades de les persones o entitats sol·licitants de les actuacions de recerca i localització que han de ser objecte d'inscripció en el Cens són les següents:

Nom i cognoms de la persona sol·licitant o de la representant de l'entitat.

Acreditació de la representació amb la qual s'actua.

DNI.

Relació amb la persona afectada o amb el o la familiar en nom de qui s'efectua la sol·licitud.

3. Les persones que tinguin un interès legítim podran consultar, per via telemàtica, les dades següents d'acord amb la legislació aplicable:

El nom i cognoms de les persones desaparegudes.

La data de naixement.

Article 11

Cancel·lació de la inscripció registral

Es procedirà a la cancel·lació de la inscripció de les dades inscrites en el Cens quan així ho sol·liciti la persona o entitat, amb l'autorització prèvia dels familiars, que va promoure la seva inscripció. Igualment es procedirà d'ofici a la cancel·lació de la inscripció quan s'hagi pogut determinar de manera fefaent el parador de la persona desapareguda.

CAPÍTOL 3

Mapes de localització

Article 12

Elaboració dels mapes de localització

La cartografia temàtica de les localitzacions de restes de persones en els mapes als quals fa referència l'article 6 de la Llei 10/2009, de 30 de juny, s'ha d'elaborar sobre cartografia de base oficial i s'ha d'inscriure en el Registre cartogràfic de Catalunya, als efectes d'oficialitat que preveu la Llei 16/2005, de 27 de desembre, de la informació geogràfica i de l'Institut Cartogràfic de Catalunya, i el seu Reglament de desenvolupament, aprovat pel Decret 398/2006, de 27 de desembre.

Article 13

Convenis de col·laboració

El departament competent en matèria de memòria democràtica pot proposar l'establiment de mecanismes i acords de col·laboració i cooperació amb els governs de l'Estat i d'altres comunitats autònomes i amb les entitats locals per tal d'elaborar els documents cartogràfics i geogràfics d'abast supraautonòmic o supramunicipal que es considerin pertinents, d'acord amb el que estableixen els articles 10.b) i 26.k) de la Llei 13/2008, de 5 de novembre, de la presidència de la Generalitat i del Govern.

Article 14

Preservació i accés als terrenys

1. Les àrees incloses en els mapes a què fa referència l'article 12.1 han de ser objecte d'una preservació especial pels propietaris o titulars d'altres drets, de conformitat amb el que estableixen les diferents figures del planejament i de l'ordenació del sòl.

2. L'accés als terrenys afectats per les actuacions que preveu aquest Reglament s'efectuarà d'acord amb el que estableix l'article 11 de la Llei 10/2009, de 30 de juny.

CAPÍTOL 4

Recerca i localització de les persones desaparegudes

Article 15

Sol·licitud de la recerca i localització de persones desaparegudes

1. Poden sol·licitar la recerca i la localització de les persones desaparegudes en campanya, en captivitat o de manera forçada, durant la Guerra Civil i la dictadura

franquista, els i les familiars a què fa referència l'article 6.1 i les entitats a què fa referència l'article 7.

2. La sol·licitud s'ha d'adreçar al centre directiu que determini el departament competent en matèria de memòria democràtica i es pot presentar mitjançant un escrit preimprès que es pot obtenir a la seu del centre directiu o sol·licitant-lo a la adreça de correu electrònic següent: fossescomunes@gencat.cat. Aquesta sol·licitud es pot presentar als llocs i per qualsevol dels mitjans que estableix l'article 38.4 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

Article 16

Aportació de dades complementàries

1. La unitat orgànica competent en matèria de memòria democràtica pot demanar a la persona sol·licitant l'aportació de la documentació escrita, fotogràfica o testimonial que consideri imprescindible per procedir a la recerca i localització de la persona desapareguda.

2. Igualment, pot sol·licitar la col·laboració de les administracions públiques que consideri que poden disposar dels documents o registres de qualsevol naturalesa que permetin obtenir dades sobre el possible parador de la persona desapareguda.

Article 17

Comunicació del resultat de la recerca

La unitat orgànica competent en matèria de memòria democràtica ha de comunicar a la persona o entitat sol·licitant el resultat de la recerca i localització i de les gestions efectuades. Així mateix, es facilitarà còpia de la documentació obtinguda arran de les investigacions efectuades.

Article 18

Col·laboració amb altres administracions públiques

El departament competent en matèria de memòria democràtica pot subscriure convenis de col·laboració amb altres administracions públiques per tal de facilitar l'accés i la transmissió electrònica de documents i certificats.

CAPÍTOL 5

Recuperació i identificació de les restes de les persones desaparegudes

Article 19

Inici de les actuacions de recuperació i identificació de les restes de les persones desaparegudes

1. Les actuacions per recuperar i identificar les persones desaparegudes a què fa referència l'article 3.1 s'han d'emprendre per iniciativa del departament competent en matèria de memòria democràtica, tenint en compte el resultat de les actuacions de localització dutes a terme i la viabilitat tècnica i econòmica de les actuacions.

2. L'administració de la Generalitat i les administracions locals, en exercici de les competències que els són pròpies, poden instar les actuacions per recuperar i identificar les persones desaparegudes a què fa referència l'apartat anterior.

Article 20

Sol·licitud d'inici de les actuacions per part dels familiars i les entitats privades

1. Poden instar la recuperació i la identificació de les restes de les persones desaparegudes en campanya, en captivitat o de manera forçada, durant la Guerra Civil i la dictadura franquista, els i les familiars a què fa referència l'article 6.2 i les entitats a que fa referència l'article 7, malgrat que la competència per iniciar les actuacions de recuperació i identificació són del departament competent en matèria de memòria democràtica, tal com s'ha establert a l'article anterior.

2. La petició s'ha d'adreçar al centre directiu que determini el departament competent en matèria de memòria democràtica i s'ha de formalitzar i tramitar de conformitat amb el que estableix el Decret 21/2003, de 21 de gener, pel qual s'estableix el procediment per fer efectiu el dret de petició davant les administracions públiques catalanes.

L'Administració de la Generalitat ha de comunicar als/a les sol·licitants si s'inicien les actuacions de recuperació i identificació, indicar-ne els motius i informar del règim de recursos que s'hi poden interposar.

Article 21

Actuacions per localitzar, recuperar i identificar restes de persones desaparegudes i per senyalitzar i dignificar espais

1. Les actuacions que preveu aquest Reglament s'han de realitzar d'acord amb els protocols específics que aprovi el titular del departament competent en matèria de memòria democràtica, amb l'informe previ del Comitè Tècnic per a la Recuperació i la Identificació de Persones Desaparegudes durant la Guerra Civil i la Dictadura Franquista, que estableix l'article 12 de la Llei 10/2009, de 30 de juny.

2. Els protocols esmentats a l'apartat anterior han de preveure l'aplicació, amb caràcter complementari, de metodologia arqueològica i antropològica, així com també els estudis històrics preliminars corresponents a cada cas.

Article 22

Destinació de les restes de les persones

1. Les restes de les persones identificades es posaran a disposició dels familiars que les reclamin, d'acord amb la normativa de policia mortuòria i sanitària que sigui d'aplicació.

2. Les restes de les persones que no siguin reclamades o identificades han de ser inhumades en el cementiri corresponent al terme municipal en què es van trobar o bé a l'espai memorial que s'hagi habilitat a tal efecte.

Article 23

Restitució dels béns mobles

1. S'ha de restituir als familiars que ho sol·licitin els documents, els diners i els objectes de valor intrínsec o afectiu que s'hagin trobat i recuperat associats a les restes.

2. Els béns que reuneixin els valors propis del patrimoni cultural català han de rebre la destinació que determina la normativa sectorial aplicable.

3. El centre directiu que determini el departament competent en matèria de memòria democràtica ha d'adoptar les decisions pertinents amb relació als béns no reclamats.

CAPÍTOL 6

Els espais de memòria

Article 24

Recuperació dels espais de memòria

D'acord amb les seves competències en matèria de recuperació d'espais, els ajuntaments han de tenir cura que les tombes, individuals o col·lectives, de les persones desaparegudes s'adeqüin a les seves conviccions religioses, filosòfiques o culturals, o les que determinin els seus familiars i han de garantir que les tombes o els indrets on es puguin localitzar restes de persones desaparegudes siguin respectats i convenientment conservats i senyalitzats de tal manera que sempre es puguin localitzar, tot facilitant l'accés.

Article 25

Dignificació de les fosses comunes

El departament competent en matèria de memòria democràtica, d'acord amb les entitats municipalistes i amb l'informe previ del Comitè Tècnic per a la Recuperació i la Identificació de Persones Desaparegudes durant la Guerra Civil i la Dictadura Franquista, ha d'elaborar i aprovar un protocol d'actuació per dignificar les fosses comunes als cementiris municipals i destinar els recursos necessaris per dur a terme les accions que preveu aquest protocol amb la col·laboració dels ajuntaments respectius, si escau.

DISPOSICIÓ FINAL

Entrada en vigor

Aquest Decret entra en vigor 20 dies després de la seva publicació al *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*.

Barcelona, 31 d'agost de 2010

JOSÉ MONTILLA I AGUILERA
President de la Generalitat de Catalunya

JOAN SAURA I LAPORTA
Conseller d'Interior,
Relacions Institucionals i Participació

(10.216.057)

